

Kisbíró TORDASI

1994. december

ÖNKORMÁNYZATI LAP

IV. évfolyam 6. szám

Ady Endre

Karácsony

Ma tán a béke ünnepelne
A Messiásnak volna napja,
Ha mennyé kén' a földnek válni,
Hogy megváltóját befogadja.
Ma úgy kén', hogy egymást öleljék
Szíviükre mind az emberek, –
De nincs itt hála, nincs itt béke:
Beteg a világ, nagy beteg...

Kihűlt a szív, elszállt a lélek,
A vágy, a láng csupán a testé,
Heródes minden földi nagyság,
S minden igazság a kereszté...
Elvesztette magát az ember,
Mert lencsén nézi az eget,
Megátkozta világrajöttét, –
Beteg a világ, nagy beteg...

Ember, ember ellen csatázik,
Mi egyesítsen, nincsen eszme,
Rommá dőlt a Messiás háza,
Tanítása, erkölce veszve...
Óh, de hogy állattá süllyedjen,
Kinek lelke volt, nem lehet!...
Hatalmas Ég, új Messiást küldj:
Beteg a világ, vagy beteg!...

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket
és Boldog Új Évet
kíván a

Kisbíró

A szeretet ünnepén

Karácsony ünnepén Jézus születésének napjára emlékezünk. Ez az ünnep a szeretet ünnepe. A világ minden táján boldogok az emberek, még ha az életünk elviselhetetlen körülmények között, szegénységben telik is.

A családok feldíszítik a fenyőfát. Gyönyörű, csillogó díszek, csilingelő csengők, színes fényben pompázó kis égők kerülnek rá. A karácsonyfa alá tett ajándékok mindegyike egy-egy meglepetést rejt, mit szeretteinknek boldogan, tiszta szívből nyújtunk át.

Meggyújtjuk a karácsonyfán lévő csillagszórókat, gyertyákat. Körülálljuk a fát és énekelünk.

Mindegyikünk szívéből a melegség, a szeretet, a békevágy árad. Elfelejtjük a gonoszságokat, a háborút, a gyűlöletet. Milyen szép lenne, ha ez az érzés nemcsak az ünnepekre szólna, hanem a hétköznapiakon is megmaradna szívünkben.

Popelka Csaba
8.o. tanuló

Csupor Zoltán Mihály
érseki tanácsos rovata

Különös történelem

Hol éltek a hunnok? Az a vélemény, hogy Irán területén. Ez Kr. e. a II. évezredben a Kaukázus hegységtől és a Káspi tótól délre a Perzsa és a Vörös tengerig terjedő föld volt. Ennek a Régi-Keletnek a kultúrnyelve a sumér és egyiptomi volt. Leglábbis sokáig ezt hitték a tudósok. Azóta azonban behizonyosodott, hogy a két nyelv ugyanaz volt! Ma már a nemzetközi irodalomban is elfogadott a megállapítás, hogy a két nyelv és a magyar nyelv között „szoros kapcsolat” áll fenn.

Századunkban kiadott sumér lexikon 4000 szavából 1500 a magyar nyelvben ma is használatban van. További 1000 szó kikerült a mindennapi használatból. Eszerint tehát a 4000-ból 2500 a magyar szó, ami szókincsünk 62 %-a. (Mások szerint 67 %-a!)

Vagyis nyelvünkben megőriztük és ma is beszéljük sumér ősnyelvünket!

Néhány közismert sumér szó: ég, nap, út, úr, kő, ma, hon, ház, lak, lyuk, fal, kés, víz, hal, bot, szó, kéz, kar, bél, ősz, has, szem, nő, kép, sír, nem, méh, Isten, kosár, asszony, egér, számár, macska, túró stb.

Leleteken számos képirásos, vagy rovas írásos magyar szövegeket lehet találni.

Pl. A Vörös tenger partvidékét valamikor „HABAS-HANNA” = Habos Honnak hívták. Kőtáblákon megfajított írások: Na-P-o T-HON = Napotthon. ÍGY J-E-N ELO-RE JoM-EeK Le-M-E-Ze = így jön előre Joménnek lemeze.

Negyven évvel ezelőtt Sallai Antal mesélte nekem, hogy a régiektől azt hallotta, hogy Tordas és Kajászó közötti úton mentén az egyik dombon egy bálvány-szobor állt, melynek kezében két csésze

volt. A pogányok ezekben mutattak be áldozatot.

Ilyen ülő szobrokat talál-
tak a Balti államokban, me-
lyeket Jomali istenként tisz-
teltek. Ugyanilyen szobor ke-
rült elő Haboshonban is. En-
nek ruhája aljában képfárral
ez van bevésve: „Kerek Pese-
Ket. = Kerek pénzeket”.

Egy mezőn Matare nevű
falú határában a mezőn egy 6
m magas kőoszlopot találtak,
melyen a legmagasabb helyen
az égi isten jelképeként egy
szemet véstek. Alsó részén
meg a mai magyarra átírva ez
áll: „Szematya látja az égből,
igaz jele ebbe van vájva: sze-
me piros, a mezőt éjjel védi.
Előd neje véste be lányával.”

Hosszan lehetne még so-
rolni az egyiptomi, a föníciai,
a mezopotámiai stb. leleteket.

Az egyik utóbbiaktól ke-
rült elő egy 3000 esztendő
magyar vers:

A költemény mai magyar
nyelvezeten így hangzik:

*Jobb a madár nyugalma az
egér nyugalmánál.*

*Umag nyugalma az asszír
arab úr nyugalmánál.*

Nektek is kicsi nyugalom.

*Lélekben soha le nem taga-
dom,*

*Jobb a korsó bor, kicsi mézzel
Mint a munka a Hungarokkal,*

mi nem nekem (való)

Aki úri körmét ápolja,

Körmét úgy sajnálja,

Honnak nagy a szolgasága

Hon él, réme, a szem nagy...

(Baráth Tibor közlése)

A Képviselő-testület jegyzőkönyvéből

A képviselő-testület szeptem-
ber 30-án, október 21-én és
november 25-én ülésezett.

Szeptember 30-án beszám-
olt az önkormányzat két leg-
nagyobb intézménye, az iskola
és az óvoda. A képviselő-testü-
let megállapította, hogy mind-
két intézmény működése jó. A
személyi feltételek maximális-
an adtak, míg a tárgyi felté-
telek megteremtésében további
erőfeszítésekre van szükség
(szakmai fogyóeszközök pótlá-
sa, korszerűsítése). Vita alakult
ki a közalkalmazotti bérek al-
kalmazása körül, főleg a D és
F kategóriák bevezetésében.

Végeredményben a testület
két fő egyetemet végzett peda-
gógus részére szeptember 1-jé-
től biztosította a D kategóriába
történeti átsorolást, míg az F ka-
tegória alkalmazását 1995-re
halasztotta.

Október 21-én az önkor-
mányzati választásra felkészü-
lés jegyében ülésezett a testü-
let.

Ezen az ülésen kiegészítette
a szavazatszámoló bizottságát.
A bizottság tagjai: Sztyéhlik
István, Pintér Jenő, Andorfy
Ottó, Balogh József, Popelka
Erzsébet. Tartalék tagok: Ci-
gány Zoltánné, Hídvégi Ferenc.

November 25-én a testület
értékelte a választási ciklusban
végzett munkáját, a költségve-
tés III. negyedévi állását, 1995.
évi főbb számításokat, majd

módosította helyi adórendelet-
tét.

A négyéves munka értéke-
lésében a testület megállapítot-
ta, hogy anyagi lehetőségeink-
hez mérten a tervbe vett célo-
kat alapvetően megvalósította,
sőt olyan menetközben felvető-
dött igényeket is kielégített,
amely céljaiban nem szerepelt.
Ilyen: község címer, zászló, ké-
peslapok, csatornázási tervek
stb. Vannak elmaradt, megol-
datlan feladatok is, nem sike-
rült megoldani a volt erdőma-
jor iskola épületének sorsát,
nem jutott kellő anyagi erő az
utak aszfaltozására. A testület
pénzügyi gazdálkodását érté-
kelve megállapítható, hogy az
a szabályoknak megfelelő, és a
tervek szerint teljesül. Gazda-
ságos, takarékos gazdálkodás
eredményeképpen az új testület
közel 4 millió forintos tartal-
lékkal kezdhet 1995-ben.

A helyi adót módosító ren-
delet szerint 1995. január 1-jé-
től adókötelessé válnak mind-
azon belterületi beépítetlen épí-
tési telkek, amelyekre vonatko-
zóan beépítési kötelezettség
nem áll fenn, de az építési szá-
bályok szerint beépíthetők. Az
ilyen telkek adója: m²-ként
10 Ft.

A rendelet megalkotásának
célja a magántulajdonban álló,
elhanyagolt, beépítésre alkal-
mas telkek beépítésének meg-
gyorsítása.

Hírek, információk, programok

— A képviselő-testület tagjai, a község polgármestere e so-
rakkal köszöni meg Tordas község lakosságának az elmúlt
négy évben végzett munkához nyújtott segítséget.

Az elmúlt négy évben nem kevés volt a végrehajtott fela-
datok száma. A feladatok végrehajtásához, új ötletek megva-
lósításához az itt élők többsége megértésével, többek aktív se-
gítségével hozzájárultak.

A képviselő-testület ezt erejéhez és lehetőségeihez képest
igyekezett honorálni, munkáját a lakosság érdekében végezni.
Az elért eredményeket elvitatni nem lehet. E munkát lehet job-
ban csinálni, mert minden képviselő képviselői munkájának
célja a köz szolgálata kell legyen, túllépve az öns és politikai
érdekeken. Reméljük mi mindannyian, kik négy évig dolgoz-
tunk, tudunk, ebben a szellemben dolgozni és reméljük az új
képviselek is e szellemben indulnak a választásokon és meg-
választásuk esetén e szellemben képesek is dolgozni települé-
sünkért. Munkájukhoz sok sikert és eredményességet kívánunk!

— A Művelődési Ház december 17-én, szombaton szere-
tettel vár mindenkit a hagyományos „Karácsonyi Műsor”-ra. A
téli szünetben, december 22-én és 28-án JÁTSZÓHÁZBA hív-
juk a gyerekeket 9-16 óráig.

December 22-én délelőtti előadást hallhatnak a gyerekek a
karácsonyról, karácsonyi díszeket készítenek, játszanak és fát dí-
szítenek.

December 28-án video-film vetítés, gyöngyfűzés és játék
vár minden gyermeket.

— Toman József elképzelése és grafikai felhasználásával
1995-ös falinaptárt készítettünk, amelyet minden „Kishíró” ol-
vasónak szeretettel megküldünk. Akinek a naptár tetszik, abból
még szeretne vásárolni, netán egyszerű ajándékként szerettei-
nek, barátainak akarja ajándékozni, a község boltjaiban – Györ-
gyi ABC, Mini Market, Gergő ABC, Lajos – megvásárolható.
Köszönjük Toman József ötletét, munkáját, és a naptár készí-
tésében nyújtott segítségét. Ötletei, aktivitása így a távolból is
(Veszprém) sokat segít munkánk színesítésében. Több, hozzá
hasonló hozzáállású emberre volna településünknek szüksége.

— Tüdőszűrés!!!

Tordas községben lakó valamennyi 14 év felettiek részére
1995. január 5., 6. és 9-én a művelődési házban. 5-én 13-18
óráig, 6-án 8-13 óráig, 9-én 13-18 óráig. A torlódások elkerü-
lése végett a három napon a szükséges ütemezéseket elvégez-
zük, azt mindegyik külön értesítésen közöljük. Tisztelettel ké-
rünk mindenkit, az ütemezett idő betartására és a szűrésen való
megjelenésre.

— A Római Katolikus Egyházközség barokk stílusú temp-
loma a környék egyik legszebb építészeti emléke, műemlék.
Belső berendezésének egy része restaurálására már ebben az
esztendőben sor került. Az oltárkép és oltár ma ugyanolyan
pompás műemlék, mint amilyen 234 esztendővel ezelőtt volt.
Az oltárkép restaurálása a műemlékvédelem hozzájárulásán fe-
lül 150.000 Ft-ba került.

— Építési telek tulajdonával rendelkezők figyelmébe: a
képviselek-testület a beépítési kötelezettséggel nem rendelkező,
de építésre alkalmas belterületi telkek adózását szabályozta.
Ezek szerint az ilyen elbírálás alá eső telkek adója m²-ként 10
Ft. A rendelet célja a beépítetlen építési telkek jelentős mértékű
megadóztatása, ezzel a beépítés meggyorsítása, a település fej-
lődése.

— Néhány gondolat az önkormányzat 1994. évi szociálpolitikájáról: A segélyezési feladatokat az önkormányzat öttagú Szociális Bizottság látja el. A Bizottság a jogi és anyagi lehetőségeinek figyelembevételével bírálta el a kérelmeket, mérte fel a szükséges segélyezés eseteit. A bizottság sajnos nem tudta felvállalni az országosan jelentkező szociális problémák megoldását, de a rászorulóknak ez évben is segítséget kaptak. Legfontosabb számadatok:

	fő	Ft
– közgyógyellátás méltányosság címén	21	78.030
– mozgáskorlátozottak közl. támogatása	19	201.334
– átmeneti szoc. segély	7	32.000
– rendszeres nevelési segély	32	362.490
– építkezési támogatás (kiskorúak részére)	33	309.797
– rendszeres szociális segély (felnőttek)	2	10.740
– munkanélküliek jöv. pótló támogatása	35	1.585.460
– ifjú házások lakásépítési tám.	2	200.000
– temetési segély	12	69.551
– bevonulási segély	7	44.100
– gyermeknevelési támogatás	5	299.200
összesen:	175	3.192.702

Mindezeket felül 65 idős személy nem fizeti a rendszeres szemétszállítás költségét, ami évi 600 Ft/fő.

A beérkezett kérelmek közül 8 részesült elutasításban.

Aranylakodalom

A község lakossága nevében szeretettel köszöntjük 50 éves házassági évfordulójukon az 1944. október 5-én házasságot kötött Homoki Ferencet és feleségét Skrecskó Annát, valamint az 1944. október 28-án házasságot kötött Halenár Károlyt és feleségét Farkas Juliannát.

Házasságuk kiállta az idő próbáját. Ötven éven keresztül éltek egymás mellett boldogságban egy olyan korban amikor jó és rossz, bűn és erény egyaránt megérintette az embereket. Megöregedtek egymás mellett, felnevelve gyermekeiket, becsülettel szolgálva hazájukat. Kívánjuk, hogy életük a továbbiakban legyen boldog, töltsék azt el békében és szeretetben, szereteteik körében. Életük legyen követendő példa mindenki számára.

Katedra

Az 1994-95-ös tanévre összeállított munkatervünk alapján – amelyet a szeptember 30-i önkormányzati ülésen a képviselő-testület jóváhagyott – kezdtük meg a tanévet. Legfontosabb oktatási feladatunknak tekintjük a matematika és az olvasáshelyesírás színvonalának javítását. A matematikaoktatás az idei tanévben szakkörrel bővült, sőt több órában korrepetálásokat is tartunk. Az olvasás és a beszédkézség javítását szolgálják a tanórán kívüli helyesírási, olvasási és versmondó versenyek. Tanítványaink a nagyon kevés maradék szabadidejükben színjátszást is tanulhatnak a tanév során.

Munkatervünkben – az előző évekhez hasonló – hagyományos programok is szerepelnek, melyek közül megvalósításra kerültek a következők:

- a Diákönkormányzat kirándulásra és színházba vitte a gyerekeket
- befejezéséhez közeledik az úszásoktatás, melyben közel negyven tanítványunk részesült
- megtartottuk az őszi nyílt tanítási napot
- bensőséges megemlékezést tartottunk az aradi vértanúkról és az 1956-os forradalom hőseiről, a felsőtagozatos tanulókkal

megkoszorúztuk Budapesten a rákoskeresztúri temetőben Nagy Imre és munkatársai sírját

– az érdeklődő felnőttekkel együtt a felsőtagozatosok meghallgatták Dr. Kiszely István antropológus magyar őstörténeti előadását október 28-án

– megtartottuk az alsós szépkiejtési verseny első fordulóját

– a felsősök helyesírási versenye után a következő sorrend alakult ki:

5-6. oszt.: I. Nagy Krisztina, II. Mojzer Ágnes, III. Bohár Anikó

7-8. oszt.: I. Szász Katalin, II. Rákosi Anikó, III. Devecsei Norbert

A területi Vörösmarty versmondó versenyen iskolánk igen szép sikerrel szerepelt:

Első helyezést ért el Kun Balázs és Somfai András. Dícséretet kapott Farkas Noémi és Kása Róza.

A dec. 1-jei kápolnásnyéki gálaesten fellép Kun Balázs, és valamennyi versenyzőnek ott adják át a díjakat, emléklapokat.

Székesfehérváron a megyei versmondó versenyen iskolánkat Kun Balázs képviselte, aki az előkelő II. helyezést érte el.

November 30-án a Székesfehérváron megrendezett területi népdaléneklési versenyen kórusunk is és szólistánk, Szász Katalin is I. helyezést nyertek.

Gratulálunk valamennyi versenyzőnknek, és köszönjük, hogy sikeres szereplésükkel öregbítették iskolánk hírnevét.

December 3-án Martonvásáron a Brunszvik Alapítvány jótekonysági rendezvényén mutatkoztak be tanítványaink. Ismét megrendeztük az immár hagyományos Zenei Napot. Pályázaton nyertünk 80.000,- Ft-ot, amelyből néptáncos ruhákat és cipőket tudtunk vásárolni.

Az iskolai karácsonyi műsort december 16-án délután tartjuk az aulában.

Az ünnep előtt kérjük, fogadják szeretettel a betlehemező gyerekeket.

A téli szünet rendje: 1994. dec. 19. – 1995. jan. 4.

Szünet előtti utolsó tanítási nap december 16. péntek.

Szünet utáni első tanítási nap 1995. január 4. szerda.

Dr. Hamza Lászlóné

Védőnői sorok

Örömmel tájékoztatom a kismamákat, hogy a művelődési ház keretében „Kismama klub” kezdte meg működését.

A gondolat Bediné Márta fejében született meg, a szervezést már ketten kezdtük meg. Mivel Tordason ezidáig ilyen klub nem volt, röviden a jellegéről és a céljairól:

– a klubba várandós kismamákat, illetve kisgyermekes anyákat várunk, főként azokat, akik még otthon vannak gyermekeikkel (szülési szabadság, GYED, GYES, GYET). Szívesen látjuk az esetleg érdeklődő óvodás-iskolás gyermekek szüleit is. Természetesen „Kispapák” is jöhetnek. Gyermekeiket (gyermekeiket) hozzák el magukkal!

– amíg a gyermekek egymással játszanak, az anyukák elbeszélgethetnek egymással, gyermeknevelési-gondozási-háztartási tapasztalatokat cserélhetnek, kicsit kimozdulhatnak a mindennapok teendőiből.

– időnként programok is színesítik a találkozókat. Nemrég hallhattunk érdekes és hasznos előadást dr. Ungor Károly gyermek orr-fül-gégész főorvostól.

– terveink között szerepel: gyermek-bálszoru vásár, karácsonyi előtti könyvvásár, gyermek-pszichológussal való találkozás, természetgyógyász előadása, lehetőségünk van játékok, kinőtt ruhák cseréjére, bőrgyógyász szakorvost hívnánk, gyermek-ortopáediai problémákat érintő előadást szerveznénk stb.

– szívesen fogadunk minden jó ötletet, segítséget. Ki úgy érzi, hogy valamiben tudná támogatni a többieket, kérjük je-

lentkezzen (kézimunkázni, varrni-tanítás, sütés-főzés, gyermek-játék készítés stb.).

– azokat az anyukákat és gyermekeiket is szeretettel várjuk, akik eddig még nem látogattak el a klubba.

Nemcsak a kismamák lettek állandó tagjai a klubnak, hanem a gyermekek is, mint pl.: Zsoltika, Ignác, Adél és sorolhatnám.

Ők már számontartják a csütörtöki napot, mondván: „Anyu, ugye ma megyünk a „szavazóba” a gyerekekhez?”

A klub helye, időpontja: minden csütörtök 16-19 óráig a Művelődési Házban. (Az érkezés és távozás időpontja a 3 órás időtartamban tetszés szerinti.)

* * * * *

November elejétől sikerült beindítani az iskolás gyerekek gyógytestnevelését.

Az orvosi vizsgálatok során kiszúrt tartási rendellenességek javításához, gyógyulásához járul hozzá ez a torna.

Itt olyan speciális gyakorlatok szükségesek, melyek csak kislétszámú foglalkozások során, hozzáértő szaktanár irányításával sajátíthatók jól el.

A torna beindítása előtt az érintett gyermekek szüleit tájékoztattuk a részletekről, a találkozóra meghívtam a gyógytornászt is, aki gyermekekkel foglalkozni fog. Valamennyi szülő pozitívan állt hozzá a kezdeményezéshez. Lelkiismeretes, a gyermekek egészségét maximálisan szem előtt tartó tanárt ismertem meg Udvarosné Nagy Márta tanárnő személyében, aki Martonvásárról jár át csütörtökönként. Számítok a jövőben is a szülők együttműködésére, így közösen sokat tehetünk azért, hogy gyermekek egészségesebbek legyenek.

* * * * *

Néhány észrevétel az óvodában tapasztaltakkal kapcsolatban:

– beteg gyermeket ne vigyen senki óvodába! Egyrészt mert megszenvedi maga a gyermek is, másrészt fertőzi társait. Ha a kisgyermek éjjel hányt, vagy láza volt, a hányáscsillapító vagy lázcsillapító csak félmegoldás – reggel nem az óvodába, hanem az orvoshoz kell vinni.

– már kisgyermekkorban kialakítandó a reggelizés helyes szokása. Ha ezt kialakítja a szülő, akkor nem lesz annyi reggeli nélkül iskolába menő és az első 1-2 órát korgó gyomorral töltő gyermek.

– az óvodás gyermek étkezésének otthon sem tartozéka már a cumisüveg!!! Egy éves kortól itassa gyermekét kizárólag pohárból!

– a réteges öltöztetés a gyermek egészségét védi. Ne vastag ruha legyen rajta, mert a csoportszobában beleizzad és később megfázik.

Több vékonyabb réteg egymáson jobban véd a hidegtől, ugyanakkor a meleg szobában a hőmérsékletnek megfelelő öltözközni tud levetkőzni. A pamut trikó az őszi-téli-tavaszi időszakban fontos alsóruházata a gyermeknek.

– három éves korra minden gyermeket meg kell tanítani az önálló orrfúvásra és a helyes zsebkendőhasználatra.

– a megfelelően nevelt és szoktatott óvodás este 8 órakor már alszik!

Ebben minden szülőnek érdemes következetesnek lennie. Egyrészt így tudja kipihenni magát a gyermek és a másnapot nyugodt idegrendszerrel kezdeni, másrészt este 8 óra után az esetek 99 %-ában nem a gyermek egészséges lelki fejlődését szolgálja a TV műsor.

– a gyermek videozása helyett inkább engedje ki a szabadba játszani, ugrádozni, futkározni – ezzel sokkal inkább elősegíti egészséges fejlődést.

Gergely Tamásné

A vásárlási visszatérítés korszerűsítése 1995-től

A szövetkezet igazgatóságának döntése elősegítendő 1994. okt. 15-től folyamatosan zajlanak a helyi intéző bizottsági ülések. Az ülések keretében a féléves gazdálkodási eredmény értékelése mellett főszerepet kapott az 1995-től bevezetésre kerülő vásárlási visszatérítések rendszerének tervezete. A bizottságok előtt az előterjesztésben 3 megoldás szerepelt.

I. változat:

Egy olyan névreszló tagsági azonosítóval ellátott füzetecske lenne, amely 12 db 50,- Ft értékű, hónapokra szóló vásárlási utalványt tartalmazna. Az utalvány 500,- Ft vásárlás esetén kerülne elszámolásra. Ez a füzet tartalmazna még kb. 3-4 vásárlási blokkot, amely az év során megrendezésre kerülő tagsági vásárokon biztosítaná tagjaink részére a kedvezményes részvételt.

II. változat:

A tagsági kártya, amely kicsit hasonlít más cégek által kiadott törzsvásárlói igazolványhoz. A kártya tartalmazná a tag nevét, azonosító számát és a kedvezmény mértékét, amely a pénztárnál azonnal levonásra kerülne. Ezen kártya felmutatásával vehetnének részt tagjaink az akciós szövetkezeti vásárokon is.

III. változat:

A régi vásárlási könyvecskék esetleges visszaállítása, melybe beírásra kerülne minden 500,- Ft feletti vásárlás. Az év végén a vásárolt értékek összegzése alapján a szövetkezet a nyereségből visszatérítést fizetne a tagok részére. Az intéző bizottságok megtárgyalva mindhárom lehetőséget, főleg a két első változat mellett voksoltak.

A harmadik változatot elutasították azzal, hogy rengeteg adminisztrációt jelent a pénztárnál, és ennél az év végi részesedés mértéke sem tudható előre.

A másik két változat praktikusabb, a kedvezmény azonnal érvényesíthető. Ez a két változat kerül döntési alternatívaként a szövetkezet igazgatósága felé. Természetesen a kedvezmény érvényes az Áfész bérletes boltjaiban történő vásárlások esetén is.

Az új visszatérítési rendszer és az év során többször szervezett akciós vásárok bevezetésével nem titkolt célunk az, hogy a szövetkezet tagjai elsősorban a szövetkezet üzleteiben vásároljanak, és az eddiginél kedvezőbb, praktikusabb térítési kedvezményben részesüljenek.

Ezúton is felhívjuk Tisztelt Szövetkezeti tagjaink figyelmét, hogy az alaprészszege kiegészítésének határideje 1994. dec. 31-én lejár. Küldöttgyűlésünk határozata értelmében 1995. évben csak az a tagunk részesedhet vásárlási visszatérítésben, aki alaprészszeget kiegészítette.

Kérjük, hogy a kiegészítéseket az Áfész központi irodájában (illetve Martonvásáron és Lovasberényben a helyi ügyvezetőségi irodában) vagy postai utalványon szíveskedjenek befizetni.

Mihálovits Andrásné

Sportegyesületi hírek

Az 1994/95. évi Megyei II. osztály őszi fordulójában felnőtt csoportunk 8 győzelemmel, 6 döntetlennel, és 1 vereséggel 30 ponttal a harmadik helyen végzett.

Ifjúsági csapatunk 8 győzelemmel, 3 döntetlennel és 4 vereséggel az ötödik helyezést érte el, pontszámuk 27.

Gratulálók a játékosoknak az elért eredményekhez. A vezetőségnek megköszönöm munkáját. Továbbá szeretnék köszönetet mondani mindenkinek, aki munkájával és anyagi támogatásával elősegítette egyesületünk működését. Végezetül minden szurkolónak Boldog Karácsonyi Ünnepeket és Békés Boldog Új Évet kívánok

Cifka János
elnök

Háborús naplóból 4.

Az állásharcban, – lényegében – nyugodt volt a front. Úgy látszott, hogy egyik fél sem készül nagyobb támadásra. A csendet azonban éjjelenként gyakran harci zaj verte fel. Ilyenkor indultak vállalkozásra mindkét fél részéről – általában kisebb csoportok. A mi zászlóaljunk ebből a szempontból nem volt valami szerencsés. Noha elég szép számmal szervezték vállalkozást – ezek alig hozták meg a kívánt eredményt. Vagy nem sikerültek, veszteséggel is jártak és mi juttattunk az ellenség kezébe foglyot, „nyelvet”, vagy csak kisebb csepepatét jelentettek, de eredmény nélkül. Több alkalommal azonban gyér számú dokumentum, fegyver, más felszerelési tárgy is került hozzánk, de a lényeg – fogoly – ritkán.

Igaz, a vállalkozások nehezen voltak megszervezhetőek, nem voltak saját vízi járműveink, alkalmankint a hátrább lévő német utászoktól kellett igényelni. A vállalkozások bizonyos kényszer jeleget is viseltek magukon. Nem is mindig történtek nagy lelkesedéssel. Hol az egyik, hol a másik századot jelölje ki a zászlóalj pk. Eleinte megtörtént, hogy a kijelölt leleményes csoport lecsúszott a folyó áterületét képező „senki földjére” ott éktelen lövöldözésbe kezdett, pár kézigranátot is kidobott – cél nélkül, (mert ellenséggel nem is találkozott) – majd hajnalban visszazivárgott saját vonalainkba. Beszámolt „hósi” harcáról, de fogoly, v. egyéb, semmi. Az ilyen vállalkozások gyanúsak kezdtek lenni a zászlóaljnál és elrendelték, hogy a vállalkozóknak ilyen vagy olyan bizonyítékot kell hozni, ha foglyot nem is sikerül ejteni. A jobban megszervezett vállalkozásoknál sikerült betörni a túloldalon levő állásokba, lövészárkokba. Innen aztán csak került valami. A bizonyíték mellé aztán a vállalkozó csoport való, vagy valótlán történetét mellékelhetett: hogy az oroszokat kivetkék, a sebesült foglyot nem tudták magukkal hozni, stb. Viszont a dokumentumok jelesen bizonyítottak.

Szeptember 10-én, két nappal Kisasszony Napja után három egészséges 45-50 éves öreg szovjet harcost hozott át az egyik sikeres csoportunk. Vagy aludtak, vagy elszundítottak, így akadtak rá a mieink. Nem került nagy erőfeszítésbe, hogy áthozzák a három meg-

seppent öreget. A zlj-nál hallgatták ki őket. Nem lehetett valami jó hírünk odaát, mert kettő nagyon meg volt rémülve, viszont a harmadik nagyon barátságos és közlékeny volt. Az étel és a barátságos bánásmód csakhamar megoldotta a nyelvüket, sajnos nem sok eredménnyel. A három orosz nem igen tudott számot adni a szovjet erőkről, tüzéségről stb. – csak a saját szakaszuk helyzetéről.

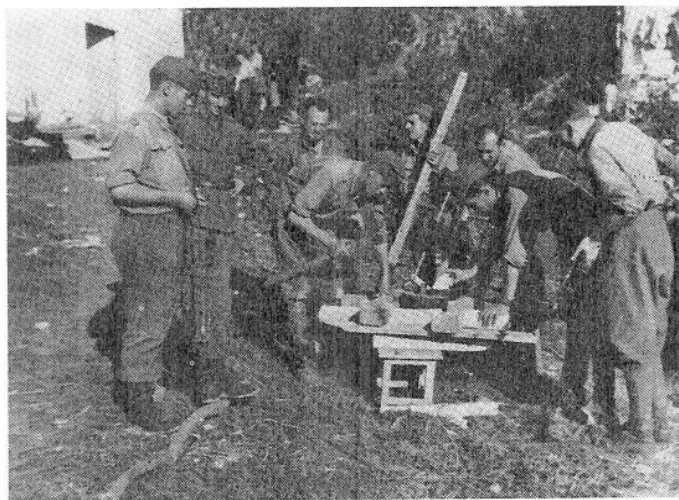
Már elmenni készültek a magasabb parancsnokságtól jelen levők, amikor a harmadik öreg, aki folyton „Dibricint” (Debrecent) emlegette, ahol az

Beszéltek valami új fegyverről is.”

Az elmondásba már a másik kettő is belefolyt.

Hát ennek a „bombának” a történetét szeretném a továbbiakban elmesélni. Szeptember elején műszaki vezérkari tiszt jötték zászlóaljunkhoz és közölték, hogy a repülő feldeirítései szerint a Belogorynál a Donon állt romos fahidat az oroszok éjjelenként kijavították, és így összeköttetésük van a mi oldalunkra. És azt a hidat le kell rombolni. Kire várhat ez a feladat, mint az árkász szakaszra.

Számtalan éjjelen át dol-

I. vil. háborúban fogolyként tartózkodott, külön kérés nélkül is beszélni kezdett:

„Hogy előző napon állásaik körzetében sok idegen tiszt jött-ment, őket kérdezték a szeptember 8-i bombáról. Elmondták, hogy 8-án a Belogory községből a Donhoz vezető romos hídra egy nagy bomba esett. Óriási lehetett, mert iszonyú volt a robbanás. Parancsnokaik titokzatosnak látták az esetet, mivel nem hallották a bombát hozó repülő zúgását, csak a bomba robbanását. A Donról igen magas vízszint és vörös fény látszott onnan ahol a híd állt. Nagy pánik keletkezett, egész éjjel talpon volt mindenki, merőn figyeltek, de nem történt semmi több, csak reggel azt látták, hogy a környező fák, erdő, és a föld mindkét oldalon vörös lett a robbanás után. Hát ezt a vöröset nem értették és vizsgálták a tiszték, hogy mi is történt tulajdonképpen. Milyen bomba csapódott be az éjjel, melynek eredetét nem tudták megfeyteni. A környező fákról leveleket gyűjtöttek, Moszkvából szakértők érkeztek, azok is vizsgálgattak.

goztunk a híd környékén, egészen közel a folyóhoz, és soha semmi jelét nem észleltük annak, hogy ott dolgoztak volna. Nem lehetett feltételezni, hogy saját vonalaink közelében ilyen munkát egyáltalán észrevétlenül lehetett volna végezni. De mindenesetre – el lehetett szórakozni a fényképekkel és feltevésekkel a magasabb parancsnokságokon, hatalmas időkben. Esetleg egy szép kitüntetés is hozhat valakinek.

Mi csapárvázkászok voltunk, ilyen irányú képzésben is volt részünk, de ez egy olyan feladat lett volna, amire a hadosztályhoz hozott utász zászlóalj lenne hivatott, vagy a légierő.

Megnehezítette a helyzetet, hogy a hídfeljáró környékét a németek telerakták aknákkal. Vázlat nem volt az aknamezőről, melyet csak éjjel lehetett volna megközelíteni. A feladatot vállaltam, de már az első percben elvettem azt a lehetőséget, hogy a hidat a feljárt irányából semmisítjük meg. Más módot kellett kitalálni. Kis kollektívánk hosszas töprengése és tervezgetése után született meg a mi saját tervezésű, egy-

szerű úszó aknánk, olajos kanabán rakott 18 kg orosz robbanó anyaggal. Elhatározásom az lett, hogy a hídtól jóval feljebb kell azt az úszó szerkezetet vízre bocsátani, úgy, hogy a hídba akadva robbanjon.

A sok ötlet és tervezgetés után azonnal neki is láttunk a kivitelezéshez.

Kiss bácsi (pesti ácsmester) szétszedett faház gerendáiból akkurátus, nagy feltartó képességű fakeretet ácsolt össze, ez fogja fenntartani a 18 kg robbanóanyaggal telt olajos kanát. Egyik bajtársunk két 8 m-es angol gyújtószinor összeillesztésével k'sérletezett.

Többen a kút mellett mély gödört ástak, megtöltötték vízzel, melyben kipróbáltuk, vajon fenntartja-e a gerendakeret a nem kevés súlyú robbanóanyagot. Más hosszú vékony karokat faragott, arra acélkampókat szerkesztett, hogy az úszó akna biztosan beleakadjon a hídba, nehogy túlússzon rajta. Terveztünk, ügyeskedtünk. Elkészült.

Egyébként a híd feljárata körül – mindkét oldalon – mintegy 30 szekér, személy és teherautó (részben roncs) hevert szanaszét, melyeket a visszavonulók már nem tudtak átvinni a roncsolt hídon. Több jármű rakottnak látszott ládákkal, zsákokkal. Izgalmas kérdés volt, hogy mi van rajtuk? De megközelítésük nappal teljesen nyílt terepen lett volna lehetséges – ellenséges szemek láttára. Vonalunk előtt 1-200 méterre hevert csak, de ugyanilyen távolra az oroszoktól is. Közben a Don. Igazi „senki földjén”.

Hogy a mieinket azt hiszi a járművek tartalma, azt bizonyítja, hogy egy mentőautófélről sok jó, kötszer a teherautókról puskák és lőszer, élelmiszer – celofánba csomagolt előfőzött köleskonzerv stb. – került a vonalakba. Sőt a közelben táborozó légvédelmi tüzérek egy piros személygépkocsit is kihúztak éjjel nagy csöndben.

Úgy látszott azonban, hogy az oroszok is érdeklődnek hátrahagyott holmijuk iránt. A szanaszét heverő járművek között és környékén szaporodni látszó hevenyészett gödrök arról tanúskodtak, hogy éjjelenként ők is át-átjárnak és talán nem csak zsákmányolni, hanem bizonyára egy-egy cselengő magyar társaságot is szeretnének elkapni.

Érdekességek

Időjárás előrejelzés 1902-ből

Karácson hava (December)

- 1-6-ig Eleinte ködös, borult és igen hideg napok, erre enyhül, hóeső áll be.
7-13-ig Derült éjék, enyhe, ködös napok, hideg szelek.
14-20-ig Komor, vége felé nagyon hideg napok.
21-27-ig Kellemetlen, reggelenként fagyos.
28-31-ig Hózávaros, gyakori szél.

* * *

A postáról

Gyűjtötte

Csupor Zoltán Mihály

Jó tudni:

– hogy a világon egyetlen postahivatal van a tenger alatt. Egy üveg-gömb alatt működik, 1939. augusztus 16-án létesítették.

– hogy 1882-ben, 1910-ben, 1920-ban, 1942-ben, 1951-ben és 1954-ben kotortak fel a Szajna fenekéről olyan leveleket, amelyeket 1870-71-ben adtak postára.

– hogy Magyarországon talán én kaptam a leghosszabbban kézbesített levelet. Budapestről 146 nap után ért Tordasra.

– hogy amikor gyalog szállították a postaküldeményeket, a leghosszabb út Lhasa és Peking között volt. A 320 km utat 189 nap alatt tették meg.

– hogy Kr. előtt 300 körül egy görög filozófus, Theophratosz palackba helyezett szövegeket dobott a tengerbe és ezzel bizonyította, hogy a Földközi-tenger vizének egy része az Atlanti Óceánba ömlik.

– hogy a Skót Halászsövetség 1894-1955 között több mint 53.000 palackpostát indított el, az óceáni áramlatok bizonyítására.

– hogy az 1902-1904 között a skót Antarktiszi expedíció palackpostáit 1907-ben és 1952-ben találták meg.

* * *

Az ajándékozás illeme, öröme

Az ünnepi készülődés egyik legizgalmasabb része az ajándékvásárlás. Persze a vásárlást hosszas töprengés előzi meg, mit is vegyünk szeretteinknek. Természetesen mindenki tudja, az ajándékozás örömét nem az ajándék értéke szabja meg. Megvásárolni könnyű a szép holmikat, de az igazi az, ha az ajándékozó ott sejlik a csomagban.

A személyre szabott, saját készítésű meglepetés lehet a legkedvesebb. Nagyon fontos a csomagolás! A csomag szép „ruhája”, szalagdisze közvetíti szeretetünket, figyelmünket.

* * *

Csipkelődő

Ugye emlékszünk? Ne várjunk a hegyi medvére, hogy utat taposson a hóban! A leesett hó járdáról való eltakarítása az ingatlan tulajdonosának, kezelőjének kötelessége.

* * *

Kutyatulajdonosok! Mondják, hogyan lehetnek egyesek annyira értetlenek, hogy minden felhívás ellenére, éjszaka szabadjára engedik ebeiket?

Az ajándék átadásának-átvételének íratlan szabályai vannak. Nem szerencsés a meglepetés örömét „használati utasítással” elrontani. Ugyanakkor a kibontott csomagot sem illik félretenni, megjegyzéssel illetni. Kár elrontani az ünnep hangulatát, a boldog karácsonyt.

* * *

A pihenés fortélyai

Az üdüléssel töltött évi szabadság, sőt gyakran a hétvége is természetes életigényünké vált. Ahhoz azonban, hogy a szabadságból valódi pihenés, erőtartákolás legyen, egy kis tudományra is szükség van. Hazánkban és szerte a világban sokan mérik, kutatják, hogyan pihenhetjük ki magunkat.

Az egyén és a család szokásaitól, igényeitől függ, hogy ki mivel töltheti el igazán kellemesen a szabadságot. Mégis – a kellemes üdülésnek szinte nélkülözhetetlen feltétele a rendszeres és kiadós alvás. A változatos programok mellett figyeljünk erre is!

Kirándulásokon, fürdésen, kerteskedésen stb-n kívül másfajta testedzéssel is van módunk aktív pihenésre. Érdekes felsorolni viszont azokat a szokásokat, amelyeket elrontják, lehetetlenné teszik a kikapcsolódást.

– megfosztja magát az igazi pihenés lehetőségétől, aki évi szabadságát ügyes-bajos dolgainak intézése miatt néhány napos részletekben veszi ki,

– nem szabad munkát vinnünk magunkkal! Legtöbbször ugyanis úgy sem kerül sor az elmaradt ügyek intézésére, csak nyugtalanok leszünk miatta,

– nem pihen az, aki naphosszat csak hever és lustálkodik, nem megy kirándulásra, úszni, mozogni, nem játszik eleget,

– nem pihenés a mindennapos éjszakai lumpolás, hiszen kénytelen az ilyen ember nappal aludni – megfordul a megszokott életrendje.

Ezek a fontos tanácsok megszívlelendők minden évszakban, bármikor megyünk szabadságra.

* * *

A kutyák egyre több kárt okoznak, kerítéseket szagatnak széljél, baromfiakat tépnek össze. Aki nem tudja kutyáját eltartani, ne tartson.

* * *

Halottak napjára virágot a kerítészektől, virágárosoktól kell venni, nem pedig a már feldíszített sírokról!

Igaz, akinek ez a csipkelődés szól úgysem olvassa el újságunkat, pedig talán ragadna rá valami.

Tudja Ön?

– hogy a háziorvosválasztás után a népjóléti miniszter rendelete a betegek kórházi beutalási rendjét is szabályozta. E szerint a beteget a területileg illetékes szakrendelésre, kórházi osztályra kell beutalni. Ettől azonban el lehet térni akkor, ha a beutaló orvos szakmailag indokoltan látja más szakrendelés, vagy kórház igénybevételét, illetve, ha a beteg azért kéri a másik intézménybe történő beutalást, mivel ott már előzőleg kezelték, és ahhoz az intézményhez bízalma van.

Amennyiben nem a területileg illetékes szakrendelésre, vagy kórházba történik a beteg beutalása, akkor a beutaló orvosnak előzőleg biztosítania kell, hogy a beteget az adott intézményben fogadják.

– hogy a betegszabadság olyan sajátos szabadságforma, amely a dolgozónak évi tíz munkanapra – keresőképtelensége esetén – szabadságot biztosít.

Erre az időtartamra átlagkeresetének 75 %-a jár.

A tíz munkanapra szóló betegszabadságból egy évben egyszer legfeljebb három napra orvosi igazolás nélkül maradhat otthon a dolgozó, ezt meghaladó időtartamra a keresőképtelenséget azonban az orvosnak kell igazolnia. A betegszabadság idejére járó bért a munkáltató fizeti. Betegszabadság jár annak a személynek, aki munkaviszonyban, közalkalmazotti, illetőleg köztisztviselői jogviszonyban áll.

Szilveszterezünk együtt!!!

Szeretettel várjuk Vendégeinket Martonvásáron az általános iskolában, a Sportkör szilveszteri bálján, december 31-én 20 órától.

Hirdetések

– Építőipari-elektromos-épületgépészeti önálló költségvetések, versenykiírási pályázatok árajánlata komplett formában megrendelhetők, Klucsik Györgynél. 2463 Tordas, Somogyi Béla u. 31. sz. Díj.: az ajánlati nettó végösszeg 2,5 %-a + ÁFA Telefonüzenet: 378-687, 378-646

* * * * *

– Baracska Patika nyitvatartása: hétfő-péntek 8 - 18,30 óráig Szombat 8 - 12 óráig

* * * * *

– Gyúró, a Hársfa Vendéglőben 1994. december 31-én este 8 órától vacsora, zene, tánc, tombola. A tombola főnyereménye egy élő malac. Belépődíj: 1200 Ft, amely tartalmazza a vacsorát és egy félüveg pezsgőt.

Zene: SZKLENÁR és Társai
Vacsora: Svédasztal és sültmalac
Asztalfoglalás a helyszínen, érdeklődni lehet a 378-562 telefonon, vagy a helyszínen.

MINDENKIT SZERETETTEL VÁRUNK! Hegedűs István

* * * * *

– Elhanyagolta az idei könyvelését? Újonnan alakult vállalkozása van és könyvelőt keres? Új könyvelőt keres? Problémát jelent az éves adóbevallás elkészítése? Adótanácsra van szüksége? Társaságot szeretne alapítani és nem tudja hogyan? **Hívjon, segítünk!**

KÖR-MÖL Könyvelőiroda BT 2464 Gyúró, Thököly u. 2. Telefon: naponta 8-10 óra között, vagy az esti órákban (22) 378-562

* * * * *

– Próbálja ki szerencséjét gépi LOTTÓ szelvényekkel is. Szelvények kaphatók, fogadás köthető Györgyi ABC-ben.

* * * * *

– TOTO-LOTTÓ, újság, folyóirat. Tordas matrica kapható. GYÖRGYI ABC

* * * * *

– Szennyvíz-szippantás! A RÁFA BT (Rác József - Farkas Jenő) beindította a szennyvízszippantási szolgáltatását. A hét minden napján állnak a tordasi és gyúrói lakosság rendelkezésére. A szippantás bejelentése lakásukon, vagy telefonon. Mindezek mellett a szippantást a régi vállalkozó is végzi, akinek a szükséges bejelentést a régebben bevált módon kell eljuttatni.

Tordasi Kishíró — Fügetlen kéthavilap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság

Tagjai: Márki Ferenc, Dr. Hamza Lászlóné

Számítógépes kiadványszerkesztés: Csepeli Julianna

MÁTRIX Kft. Székesfehérvár, Zichy liget 10. Tel.: (22) 329-888

Megjelenik kéthavonta, 600 pld-ban. Készült: Duna-Print Kft.,

Dunaújváros, Gutenberg köz 2. F. v.: Farkas István